

Arany János szerint: „közöli a vágást“, azaz hogy közössé teszi vágásait, de ha kénytelen-kelletlen ide is vág, meg oda is, ezt nem gonosz örömmel cselekszi, hanem szeretettel: „engedve hibáztat“ (284. l.). Valóban, nagyon termékeny fantázia kell hozzá, hogy elképzelhessük a pörös atyafiak között jobbra-balra vagdalkozó bírót, aki a világért sem kaján kedvtelésből, hanem bizonyára merő emberségből „Csak a fejét!“ jelszóval osztogatja igazság helyett a — vágásait s aztán a sebek sajnását szeretettel enyhítgeti.

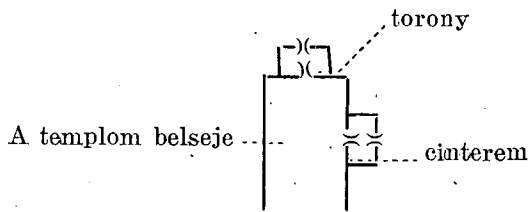
De hogy némi haszna is legyen ennek a kis közleménynek, befejezésül a szólás történetéről mondunk valamit *Lehr* adatainak (vö. MNy. i. h.) kiegészítésére. Pár évtizeddel *Arany* előtt már átvitt értelemben használja szólásunkat a *Kazinczytól* nem sokra tartott, de viszont mások részéről annál nagyobbra becsült poéta, a kitünő magyarságú *Mátyási József*, akinek nyelve és költészete *Aranyéra* is hatással volt. Nála olvassuk 1821-ből: „Koránt sem — itt vágást közöl egy Regula, / Mellyet az Okosság a' szívtől tanulta: / Hogy magasságból Nagy lejjebb hajoljon, / Vagy Adatsonyabbat fel felé poltzoljon“ (A' barátság és annak mestersége 139). Ennek az átvitt használatnak tudtommal legrégebb előfordulása 1767-ben *Halmágyi István* írásában található. Ime: „Felolvastatván ezeknek írásban beadott votumi, megoszlek a gubernium is. *Gr. Bethlen* és *Haller Hutter*hez álla, *Teleki Nemeshez*; *Bánffi* medius volt, a thesaurarius is közlé a vágást“ (Mon Írók XXXVIII, 315).

Csefkó Gyula.

A „Cinterem“ cikkhez. (N. és Ny. 109.)

Szüülőhelyemen, Ramocsaházán, a református templom pitvarát nevezték cinteremnek. Nagyatyámtól, Nyárády György 1848/49. századostól, — aki 110 évvel ezelőtt született, — sokszor hallottam ezt a szót. Mindig a templom udvarára vonatkoztatva. A templomnak két bejárata van. A torony és a cinterem felől is van egy-egy ajtaja. A cinterem mégsem a Jókai cinterme. Nem volt, — nem lehetett — sekrestye. A templom XVIII. századvégi református építmény. Fatemplom helyébe építették. A temető is messze esett tőle.

(A templom alaprajza):

A ramocsaházi „cinterem“ is vonatkozásban van azonban a halállal, — a temetkezés révén. Az előkelő családok halottait temetés alkalmával bevitték a templom pitvarába, a cinterembe. Ott asztalra helyezték. A nép bement a templomba; énekelt, imádkozott. Istentisztelet végeztével a halottat kivitték a temetőbe.

Mindezeknek én is szemtanúja voltam.

Nyárády Mihály.